

Vägledning gällande barn som far illa i hemmet

Kompletterande vägledningar till Riktlinje
för barnsäkerhet Stockholms stads
kommunala förskolor

stockholm.se

Vägledning barn som far illa i hemmet

Juni 2026

Dnr: FÖF 2026/161

Utgivare: Förskoleförvaltningen

Bakgrund och syfte

Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor (KS 2026/321) ger styrning till de kommunala förskolornas arbete med barnsäkerhet och ska därmed bidra till ett systematiskt och likvärdigt barnsäkerhetsarbete. Syftet med dokumentet är att säkerställa ett likvärdigt barnsäkerhetsarbete och stödja nämnd, skolchef och rektor att hålla samman barnsäkerhetsarbetet.

Enligt riktlinjen ska alla förskolor ha rutiner för när ett barn far illa i hemmet, se Säkerhetsområden, ”Barn som far illa i hemmet”.

Denna vägledning är ett komplement till ovan nämnda riktlinje med syftet att ge Stockholms stads stadsdelsnämnder ett stöd att ta fram dessa rutiner.

Målgrupp

Vägledningen riktar sig till Stockholms stads stadsdelsnämnder samt till kommunala skolchefer för förskolan och rektorer inom respektive stadsdelsområde.

Även enskilda huvudmän kan använda sig av vägledningen för framtagande av rutiner för barn som far illa i hemmet.

Tidsperiod

Vägledningen gäller under samma tid som *Riktlinje för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor*.

Innehåll i rutin för barn som far illa i hemmet

Alla barn har rätt till en trygg barndom, men barn kan fara illa i hemmet. Det kan handla om alla former av fysiskt eller psykiskt våld så som skada eller övergrepp, vanvård, försummelse, misshandel eller sexuella övergrepp mot barn. Att ett barn far illa i hemmet kan även bero på missbruk, hedersrelaterat våld och förtryck eller handla om att barn riskerar att bli bortförda ur landet för tvångsäktenskap eller könsstympning. Det är viktigt att både ledning och personal har kunskap om att upptäcka signaler om att barn far illa samt det personliga ansvaret att anmäla oro till socialtjänsten.

Lagstöd och personlig anmälningsskyldighet

Rutinen bör innehålla hänvisning och information om socialtjänstlag, 19 kap. 1§ (2025:400) som fastställer att den som är yrkesverksam inom förskolan är skyldig att genast anmäla till Socialtjänsten om man i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Anmälningsskyldigheten är personlig. Det innebär att den som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa har ett personligt ansvar för att anmälan görs.

Rutinen bör ta upp följande områden

- Lagstöd och personlig anmälningsskyldighet
- Rutin vid oro för att barn far illa
- Information om kontakt för orosanmälan
- Rutin för att förhindra skadliga utlandsvistelser för barn
- Kommunikation med vårdnadshavare, barn samt personal
- Information om uppföljning och återkoppling från socialtjänst
- Förskolans uppföljningsansvar

Information om kontakt för orosanmälan

Rutinen bör innehålla vilka som ska kontaktas vid oro för att ett barn far illa samt vilka kontaktvägar som finns:

- Närmsta chef, såsom rektor eller biträdande rektor ansvarar för att stötta, samordna och medunderteckna orosanmälan till Socialtjänsten.
- Den som är anmälningsskyldig ansvarar för att kontakta socialtjänsten.
 - socialtjänstens mottagning i stadsdelsområdet (olika beroende på stadsdelsområde).
 - Socialjouren (utanför kontorstid) 08-508 40 000.
 - skriftligt via e-tjänst, länk till anmälningsskylldig, Stockholms stads hemsida: etjanster.stockholm.se/orosanmalan/

- Information om konsultation med socialtjänsten inför möjlig orosanmälan.
- Vid akut oro för att ett barn ska fara illa som exempelvis rattfylla, misshandel eller skadliga utlandsvistelser ska polisen kontaktas via 112, se även *Rutin för utreseförbud och tillfälligt utreseförbud*.

Rutin för att förhindra skadliga utlandsvistelser för barn

Rutinen bör innehålla information om skadliga utlandsvistelser för barn utifrån *Förskolans rutin och arbete för att förhindra skadliga utlandsvistelser för barn*.

Se också *Rutin om utreseförbud och tillfälligt utreseförbud* (Socialförvaltningen i Stockholms stad, Dnr: 3.1.1–62/2022).

Kommunikation med vårdnadshavare, barn samt personal

Rutinen bör innehålla information om hur kommunikationen med vårdnadshavare, barn samt relevant personal bör ske:

- Förskolan ska meddela vårdnadshavare att det görs en anmälan, om inget annat beslutas i samråd med socialtjänsten.
- Handlar oron om en misstanke om att barnet utsatts för våld, övergrepp eller något annat brott av vårdnadshavare eller hedersrelaterat våld eller förtryck ska vårdnadshavarna inte informeras om anmälan.

Hur man kommunicerar med barnet i fråga är viktigt. Barn kan vara i behov av stöd både före och efter anmälan. Det är viktigt att barnet förstår att oron finns och att andra vuxna kommer att hjälpa till.

Information om uppföljning och återkoppling från socialtjänst

Rutinen bör innehålla information om socialtjänstens skyldigheter gällande uppföljning och återkoppling av ärenden:

- *Uppgiftsskyldighet*: Om socialtjänsten startar en utredning är den anmälningsskyldiga också skyldig

att lämna uppgifter som kan vara av betydelse för socialtjänstens utredning av ett barns behov av skydd och stöd.

- *Information om utredningen:* Socialtjänsten får informera anmälningsskyldig anmälare om att utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. Information får lämnas om socialtjänsten bedömer att det är förenligt med barnets bästa och inte riskerar att påverka utredningen eller barnets skydd.
- *Information om anmälningsmöte:* Socialtjänsten bör erbjuda barnet, vårdnadshavaren och den som har gjort en anmälan ett möte, om det är lämpligt med hänsyn till barnets bästa. Socialtjänsten ska inom 24 timmar göra en skyddsbedömning om huruvida barnet är i akut behov av hjälp eller skydd. Vidare ska anmälan behandlas inom 14 dagar eller tidigare, om det inte finns synnerliga skäl till att förlänga tidsfristen.

Förskolans uppföljningsansvar

Rutinen ska innehålla information om hur

- förskolan dokumenterar vidtagna åtgärder
- fortsatt stöd till barnet planeras och följs upp inom verksamheten.

Ansvarsfördelning

Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskoleenheter har rutiner för hur ledning och förskolepersonal ska agera vid oro för när ett barn far illa i hemmet.

Skolchef ansvarar för att rektor tar fram rutiner för barn som fara illa i hemmet och att dessa rutiner implementeras och följs upp.

Rektorer ansvarar för att varje förskola har rutiner för barn som far illa i hemmet och att dessa rutiner är implementerade.

Förskolenämnden ansvarar för att följa upp efterlevnaden av beslutade riktlinjer genom att synliggöra en stadsövergripande lägesbild, stötta stadsdelsnämnderna i arbetet och samordna insatser för ökad kvalitet och likvärdighet.

Uppföljning

Förskolenämnden ska årligen följa upp att stadsdelsnämnderna har säkerställt att varje förskola har rutiner för barn som fall illa i hemmet.

Stadsdelsnämnderna ska årligen följa upp att varje förskola har en rutin för barn som far illa i hemmet.